

Παῦλος: Βίος καὶ διδασκαλία του

Μέ ποιά γλῶσσα νά τόν τιμήσουμε;

Νά μιλήσουμε γιά τόν ἀπόστολο Παῦλο; Ποιά γλῶσσα μπορεῖ ἐπάξια, ἢ ἔστω καί ἀμυδρά, νά ζωγραφίσῃ τό ἀριστούργημα τῆς χάριτος, πού ὀνομάζεται Παῦλος; Ποιό στόμα μπορεῖ νά ἐγκωμιάσῃ τόν Χριστομίμητο ἀπόστολο, τόν οἰκουμενικό κήρυκα, τόν οὐρανοβάμονα Παῦλο; Πῶς νά μιλήσῃ κανεῖς γιά τή θαυμαστή μεταστροφή του κοντά στή Δαμασκό, τούς πόνους καί τίς θλίψεις του, τούς ἀγῶνες καί τούς κόπους του, τήν ψυχική του δύναμι καί τόν καρποφόρο λόγο του, τίς κακουχίες καί τίς ἀγρυπνίες του, τούς ραβδισμούς καί τά μαστιγώματα, τά βάσανα καί τά τραύματα, τά στίγματα τά ματωμένα, τούς διωγμούς καί τίς συκοφαντίες, τίς περιοδεῖες καί τούς κινδύνους, ἀλλά καί τό βάθος τῆς καρδιάς του, τόν πλοῦτο τῆς ἀγάπης του, τή θυσία καί τό ἀπόκριμα τοῦ θανάτου, τό καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω (Α' Κορ. ιε' 31) καί τό ζῶ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δέ ἐν ἐμοί Χριστός (Γαλ. δ' 20);

Ὁ μιμητής του, ὁ Χρυσόστομος

Μόνο ἓνας ὄχι μόνο τόν θαύμασε πολύ καί τόν μιμήθηκε, ἀλλά καί ἐπάξια τόν ἀνύμνησε μέ τή *μελλίρρυτο γλῶσσα* του. Εἶναι ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος.

- Ἐπιτυχῶς ἔχει λεχθῆ: «*Στόμα Χριστοῦ Παῦλος, στόμα δέ Παύλου Χρυσόστομος*».
- Τόσο πολύ τόν ἀγαποῦσε, ὥστε ὦρες πολλές κουβέντιαζε μαζί του.
- Τόσο πολύ τόν θαύμαζε καί τόν ποθοῦσε, ὥστε εἶπε κάποτε στόν Κύριο: «*Θέλω νά ἔρθω γιά πολλούς λόγους στή βασιλεία σου. Μά ἐπίτρεπέ μου νά σοῦ πῶ καί ἓνα λόγο ξεχωριστῶ: Νά ἔρθω στή βασιλεία Σου, γιά νά δῶ τό πρόσωπο τοῦ Παύλου*».

Κάποτε ἀναρωτήθηκε ὁ Χρυσόστομος:
«*Χρυσῆν ἢ ἀδάμαντινὴν καλέσει τις τήν ψυχὴν ἐκείνην; Καί γάρ ἀδάμαντος ἦν παντός στερροτέρα καί χρυσοῦ καί λίθων τιμίων τιμιώτερα· κακείνης μὲν οὖν τῆς ὕλης τήν εὐτονίαν παρελάσει, ταύτης δέ τήν πολυτέλειαν. Τίνι ἂν οὖν τις αὐτήν παραβάλοι; Τῶν μὲν οὐσῶν οὐδεμιᾶ. Εἰ δέ χρυσός ἀδάμας γένοιτο, καί ἀδάμας χρυσός, τότε ὅπως οὖν αὐτῶν τεύξεται τῆς εἰκόνας*» (Ε.Π.Ε. 36,426).

Μετάφρασις: *Τί νά ὀνομάσει κανεῖς τήν ψυχὴ τοῦ Παύλου; Χρυσάφεια ἢ ἀδαμαντένια; Διότι ἦταν πιό στερά ἀπό τό διαμάντι, πιό τίμια ἀπό χρυσάφι καί λίθους πολυτελεῖς. Ἔτσι ξεπερνάει ὁ Παῦλος καί τήν ἀντοχὴ τοῦ ἀδάμαντος, ἀλλά καί τήν πολυτέλεια τοῦ χρυσοῦ. Λοιπόν μέ τί νά τήν παρουσιάσῃ κανεῖς τήν ψυχὴ του; Μὲ κανένα ἀπό τά δύο μόνο του. Ἄν ὅμως τό χρυσάφι γίνῃ διαμάντι καί τό διαμάντι χρυσάφι (νά συνυπάρχουν καί τά δύο), τότε κατὰ κάποιον τρόπο μπορεῖ νά παρουσιάσῃ τήν εἰκόνα τοῦ Παύλου.*

Καί ἄλλοτε ὁ ἱερός Πατήρ ξέσπασε σέ λυρικό ἐγκώμιο:

«*Παῦλος, ὁ πλεόν τῶν Ἀποστόλων κοπιάσας,
τό σκεῦος τῆς ἐκλογῆς,
ὁ νυμφαγωγός τῆς Ἐκκλησίας,
ὁ κῆρυξ τῶν ἐθνῶν,
ὁ γῆν καί θάλατταν περιδραμών καί πανταχοῦ τρόπαια στήσας τῆς ἰδίας ἀνδρείας,
ὁ λιμῶ καί δίψει διηνεκῶς παλαίων,
ὁ γυμνότητι καί κρυμῶ πικτεῦων,
ὁ τῶ κόσμῳ νενεκρωμένος,
ὁ τῶν οὐρανῶν πολίτης,
ὁ μανικός ἐραστής τοῦ Χριστοῦ,
ὁ πυρός θερμότερος,
ὁ σιδήρου εὐτονώτερος,*

ὁ ἀδάμαντος στερρότερος» (Ε.Π.Ε. 32,268-270)

Μετὰ φρασις

Ὁ Παῦλος κοπίασε περισσότερο ἀπό ὅλους τούς Ἀποστόλους.

Ἦταν τό ἐκλεκτό ὄργανο τοῦ Θεοῦ,

ὁ νυμφαγωγός τῆς Ἐκκλησίας,

ὁ κήρυκας τῶν ἐθνῶν.

Ἐτρεξε παντοῦ, σέ γῆ καί σέ θάλασσα.

Ἐστησε παντοῦ τρόπαια ἀνδρείας.

Πάλευε ἀδιάκοπα μέ πείνα καί δίψα.

Αγωνιζόταν στό κρῦο καί τήν κακοκαιρία.

Ἦταν νεκρός γιά τόν κόσμο.

Ὁ πολίτης τῶν οὐρανῶν,

ὁ παράφορος ἐραστής τοῦ Χριστοῦ,

πιό θερμός ἀπό τή φωτιά,

πιό δυνατός ἀπό τό σίδηρο,

πιό ἀλύγιστος ἀπό τό διαμάντι.

Τί εἶναι ὁ Παῦλος;

Τελικά τί εἶναι ὁ Παῦλος; Εἶναι τά τρία *Ἐψιλον*:

● Τό πρῶτο: Ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀτομικοῦ. Βγαίνει πέρα γιά πέρα ἀπό τόν ἀτομισμό, καί προσφέρεται ἐλεύθερα στούς ἄλλους. Ζῆ γιά τούς ἄλλους. Ἐργάζεται γιά τούς ἄλλους. Ἀγρυπνεῖ γιά τούς ἄλλους.

Δέν ἔχει δικαίωμα καί αὐτός νά ξεκουραστῆ λίγο; Ναί, ἀλλά θυσιάζει τό δικαίωμα του αὐτό. Σάν νά λέη: Δέν θά ξεκουραστῶ, ἄν ὅλοι δέν ξεκουραστοῦν στήν ἀγκαλιά τοῦ Σταυροῦ.

Μεγάλε Παῦλε! Σ' ἀγαπᾶμε γιά τό ὅλο σου ἔργο καί τήν ὅλη σου ἀγάπη. Μά πιό πολύ σ' ἀγαπᾶμε γιά ἐκεῖνο πού εἶπες καί ἔκανες: «*Τίς ἀσθενεῖ καί οὐκ ἀσθενῶ; Τίς σκανδαλίζεται καί οὐκ ἐγώ πυροῦμαι;*» (Α' Κορ. ια' 29).

Μεγάλε Παῦλε! Σέ θαυμάζουμε, γιατί ἐλεύθερα ἔγινες δοῦλος ὅλων τῶν ἀνθρώπων. «Ἐλεύθερος ὢν πάντων, πᾶσιν ἐμαυτόν ἐδούλωσα» (Α' Κορ. θ' 19).

● Τό δεύτερο Ε: Ἡ ἐξουσία τῆς θυσίας. Ἐξουσία στή γλῶσσα τοῦ Παύλου σημαίνει δικαίωμα. Τό νά ἔχης τό δικαίωμα νά θυσιάσης τό δικαίωμα, αὐτό δέν εἶναι ἀπλῶς ἀνώτατο δικαίωμα. Αὐτό εἶναι δικαίωσις. Αὐτός εἶναι ὑπέρβασις τῆς ἐλευθερίας.

Ἄπλό δικαίωμα καί μικρό καί πανανθρώπινο εἶναι, κάθε ἐργαζόμενος νά πληρώνεται. Ὁ Παῦλος ὄχι, δέν θά κάνη χρήσι αὐτοῦ τοῦ δικαιώματος.

Ἄπλό δικαίωμα εἶναι, νά δέχεται κανεῖς ἓνα πιάτο φαγητό, γιά νά μπορῆ ὁ ἴδιος ἀπερίσπαστα νά τρέχη γιά τό εὐαγγέλιο. Ὁχι! Ὁ Παῦλος δέν κάνει χρήσι αὐτοῦ τοῦ δικαιώματος. Λέει: «Ὁὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ» (Α' Κορ. θ' 12).

Παῦλε μεγάλε καί ἀσύγκριτε! Σέ ἀτενίζουμε μέ δέος. Ἐφερές μιά καινούργια ἐλευθερία στόν κόσμο. Τήν ἐλευθερία, πού ὅταν τήν πιέζει κάποιος, δέν γίνεται διεκδίκησις, ἀλλά γίνεται θυσία. Ναί, ἡ ἐλευθερία του, ἡ ἐξουσία, πού θυσιάζει τήν ἐξουσία, εἶναι οὐράνια ἐλευθερία. Διότι ἦταν ἐλευθερία... ὑπό πίεσι! Τόν πίεζε ὁ σκανδαλισμός τῶν εὐσκανδαλιστῶν. Καί ἀντί νά τούς ἐξηγήσῃ, προτιμᾷ τή θυσία.

● Τό τρίτο Ε. Τό Ἐγώ. Ὁχι τό δικό Του ἐγώ, ἀλλά τό ΕΓΩ τοῦ Χριστοῦ ὑπάρχει. Νά γιατί ἀπέκτησε φτερά ἐλευθερίας, ὅσο κανένας ἅγιος ποτέ. Ἐλεγε καί ἦταν πραγματικότητα: «*Ζῶ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δ' ἐν ἐμοί Χριστός*» (Γαλ. β' 20). Ὅταν ταυτίστηκε μέ τό Χριστό, τότε τά φτερά τῆς ἐλευθερίας δέν τόν ἔκαναν μόνο ἀετό τῆς ἱεραποστολῆς, πού πετοῦσε ἀπό τόπο σέ τόπο. Τόν ἔκαναν καί θεατή τοῦ Οὐρανοῦ, θεατή τῶν ἀρρήτων, οὐρανοβάμονα.

Παῦλος καί δύο εὐαγγελιστές

Ἐπειδή μερικοί κατηγορήσαν, ἢ μᾶλλον διαχώρισαν τό Εὐαγγέλιο τοῦ Παύλου ἀπό τό Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ, τήν Παῦλειο διδασκαλία ἀπό τή διδασκαλία τῶν λοιπῶν ἀποστόλων, θά κάνω εἰδική ἀναφορά στή σχέσι τοῦ Παύλου μέ δύο ἀπό τούς τέσσερις εὐαγγελιστές.

Ἡ παρουσία τοῦ ἑνός κοντά στόν Παῦλο φαίνεται ἀπό τά λεγόμενα «*ἡμεῖς*» ἐδάφια. Πρόκειται γιά τήν παρουσία τοῦ Λουκᾶ. Ἀπό τό 16ο κεφάλαιο τῶν Πράξεων, ἀπό τό ὄραμα τῆς Τρωάδας μέ τόν Μακεδόνα, σχεδόν μέχρι τέλους, μαζί του. Ὁ Παῦλος τόν μνημονεύει τρεῖς φορές.

- Μία στήν πρὸς Κολοσσαεῖς: «Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρός ὁ ἀγαπητός» (δ' 14). Ὁ Λουκᾶς χαρακτηρίζεται «ἰατρός ὁ ἀγαπητός». Πολλές φορές θ' ἀνακουφίστηκε, ὡς ἄνθρωπος ὁ Παῦλος, ἀπό τίς περιποιήσεις τοῦ προσωπικοῦ του ἱατροῦ, τοῦ Λουκᾶ.

- Μία στήν ἐπιστολή πρὸς Φιλήμονα. «Ἀσπάζεται σε Ἐπαφρᾶς ὁ συναιχμάλωτός μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, Μάρκος, Ἀρίσταρχος, Δημᾶς, Λουκᾶς, οἱ συνεργοί μου» (στ. 24). Δύο ἀπό τούς τέσσερις εὐαγγελιστές, Μάρκος καί Λουκᾶς, κοντά στόν Παῦλο. Τό εὐαγγέλιο, πού ἀργότερα ἔγραψαν, εἶναι τό εὐαγγέλιο πού κήρυττε ὁ Παῦλος.

- Καί μία στή Β' πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολή: «Λουκᾶς δέ ὁ μόνος μετ' ἐμοῦ» (Β' Τιμ. δ' 11). Στή μοναξιά του ὁ γνήσιος συνεργάτης κοντά του, ὁ Λουκᾶς. Θά ἀμείφτηκε γι' αὐτή του τήν ἀγάπη. Θά πῆρε τήν πιό συγκινητική εὐχή καί εὐλογία ἀπ' τόν ὑποψήφιο μάρτυρα. Θά ἀσπᾶστηκε τό εὐλογημένο του χέρι τελευταῖος. Θά τοῦ εἶπε: «Πατέρα, τήν εὐχή σου!» Κοντά στά ἄλλα ἦταν καί ἰατρός. Ὁ Παῦλος, λοιπόν, εἶχε κοντά του ἕνα συνεργάτη, πού καί τό πνεῦμα του ἀνακούφιζε καί τό σῶμα του ἀνέπαυε ἀπό τούς ποικίλους πόνους. Ἀνθρωπίνως ἀποτελοῦσε μεγάλη παρηγοριά γιά τόν Παῦλο ἢ παρουσία τοῦ Λουκᾶ.

- Σέ ἀγαπᾶμε, Λουκᾶ, γιατί ἀγάπησες τόν ἀγαπημένο μας Παῦλο. Σέ ἀγαπᾶμε, Λουκᾶ, γιατί ἀκολούθησες τό μεγαλοπύργιο ἀετό Παῦλο στίς περισσότερες ἱεραποστολικές του πτήσεις. Σέ ἀγαπᾶμε, Λουκᾶ, γιατί πρό παντός ἀγάπησες τόν Κύριό μας καί βρῆκες τήν εὐκαιρία νά γράψης τό Εὐαγγέλιο, τό τρίτο στή σειρά.

- Ἐσύ Παῦλε, κάνε μας νά γίνη γιά μᾶς ὁ Λουκᾶς ὁ ἀγαπητός. Καί σύ, Λουκᾶ, κάνε μας, νά νά γίνη ὁ Παῦλος ὁ ἔρωτάς μας. Καί σεῖς μαζί καί οἱ δύο, Παῦλε καί Λουκᾶ, κάντε μας νά γίνη ὁ Χριστός μας ἡ ἀγάπη τῆς Ἀγάπης, ὁ Ἀγαπητός Υἱός τοῦ Θεοῦ, ὁ παλμός καί ἡ λαχτάρα μας νά Τόν συναντήσουμε γρήγορα.

Ἄς δοῦμε καί τήν παρουσία τοῦ ἄλλου εὐαγγελιστοῦ κοντά στόν Παῦλο. Εἶναι ὁ Μᾶρκος. Τό εἶχε πικράνει στήν πρώτη περιουσία. Ὁριμότερος τώρα, βρίσκεται κοντά στό μεγάλο Ἀπόστολο. Ἄλλωστε πόσες φορές θά εἶχε ἀκούσει καί ἀπό τό θεῖο του, τό Βαρνάβα, νά μιλάη γιά τήν ἀξία τοῦ ἀποστ. Παύλου! Οἱ ἅγιοι ξεπερνοῦν τίς μικροπαρεξηγήσεις!

- Μέσα στή φυλακή, στήν πρώτη φυλάκισι στή Ρώμη, ὁ Παῦλος. Γράφει καί τήν πρὸς Κολοσσαεῖς. Βλέπουμε καί τήν ἀγάπη τοῦ Παύλου, πού μεριμνᾶ καί συνιστᾶ ιδιαίτερα ἕνα «ἀποστάτη», τό Μᾶρκο, διότι ἤξερε, φωτισμένος ἀπό τό Θεό, τό σπουδαῖο ἔργο, πού θά προσέφερε στήν Ἐκκλησία ὁ Μᾶρκος, συγγράφοντας τό κατά Μᾶρκον Εὐαγγέλιο. Βλέπουμε ὅμως καί τήν ταπεινώσι τοῦ Μάρκου, πού δέν δυσκολεύτηκε νά ἐνταχθῆ ἐκ νέου στήν ομάδα τοῦ Παύλου, χωρίς νά ὑπολογίση τό πῶς θά τόν ἀντιμετώπιζαν οἱ ἄλλοι σάν παλαιό «ἀποστάτη».

- Τόν μνημονεύει ἐπίσης καί στήν πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολή: «Ἀσπάζεται σε Ἐπαφρᾶς ὁ συναιχμάλωτός μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, Μᾶρκος, Ἀρίσταρχος, Δημᾶς, Λουκᾶς οἱ συνεργοί μου» (στ. 23-24).

- Τόν μνημονεύει τό Μᾶρκο ὁ Παῦλος καί κατά τή δεύτερη φυλάκισί του, στήν Β' πρὸς Τιμόθεο, πού εἶναι καί τό κύκνειο ἄσμα τοῦ μεγάλου Ἀποστόλου: «Μᾶρκον ἀναλαβών

ἄγε μετά σεαυτοῦ ἔστι γάρ μοι εὐχρηστος εἰς διακονίαν» (Β' Τιμ. δ' 11).

Φαίνεται, ὅτι καί ὁ Μᾶρκος ψήθηκε στό δύσκολο ἔργο τῆς ἱεραποστολῆς, ἀλλά καί ὁ Παῦλος συγχώρεσε τόν Μᾶρκο καί ἄλλαξε γι' αὐτόν γνώμη. Ἔτσι τόν βλέπουμε ἐδῶ νά ζητᾶ τήν παρουσία τοῦ Μάρκου. «Φέρε, Τιμόθεε, μαζί σου τόν Μᾶρκο. Διότι μοῦ εἶναι εὐχρηστος, χρήσιμος γιά διακονία».

Πόσο μᾶς διδάσκει ἡ ἀλλαγὴ τῆς στάσεως τοῦ Παύλου ἔναντι τοῦ Μάρκου! Γι' αὐτούς, πού σήμερα εἶναι χρήσιμοι καί ὠφέλιμοι στό ἔργο τοῦ Θεοῦ, καίτοι στό παρελθόν μπορεῖ νά ἔσφαλαν καί νά μᾶς λύπησαν καί ν' ἀποδείχτηκαν ἀσυνεπεῖς στίς ὑποχρεώσεις τους, δέν πρέπει νά ἐπιμένουμε.

Πινελιές ἀπό τή ζωὴ του

- Ἦταν πρὶν λυμεώνας. «Σαῦλος ἐλυμαίνετο τήν ἐκκλησίαν» (Πράξ. η' 3).
 - Ἦταν πρὶν ληστής, πού ὠρμοῦσε στά σπίτια τῶν χριστιανῶν, τούς ἔπιανε καί δεμένους τούς ἔσερνε στίς φυλακές (Πράξ. η' 3).
 - Ἦταν πορθητής, πού ἤθελε νά καταλάβῃ πλήρως τήν Ἐκκλησία (Πράξ. θ' 21. Γαλ. α' 13).
 - Ἦταν ὁ «μαφιόζος» τῶν ἀρχιερέων γιά τήν ἐξόντωση τῶν χριστιανῶν (Πράξ. κβ' 4-5).
 - Ἦταν μανιακός βλάσφημος τοῦ Ἰησοῦ (Πράξ. κστ' 9-11). Ἐλαφρυντικό Ἀπό θρησκευτικό ζῆλο.
 - Εἶχε ἀναλάβει ἐργολαβικά νά γκρεμίσῃ τήν Ἐκκλησία. Τώρα δέχεται τήν ἐπιστράτευση στό ἔργο τῆς οἰκοδομῆς τῆς Ἐκκλησίας.
- Ξαφνικά γίνεται ἡ μεγάλη μεταστροφή. Ἀνάστασις ἀπό τήν πτώσι. Ἀνάστασις τοῦ Παύλου, ἡ κυριώτερη μετά τήν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ. Ἀνάστασις γιά νά γίνῃ ἡ μεγάλη ἐπανάστασις.
- Ὀλοκληρωτικὴ ἡ ἀλλαγὴ του, στροφή 180 μοιρῶν. Σύντομη καί ἀστραπιαία ἡ ἀλλαγὴ του. Ἦταν ἐκτροπή ἀπ' τήν ἐκτροπή. Ἐπιστροφή στήν ἀληθινὴ κοίτη τοῦ ρεύματος, πού λέγεται ζῆλος.
 - Τό κάλεσμά του: Ἦταν κλησις ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τόν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό. «Κλητός ἀπόστολος» (Ρωμ. α').
 - Ἡ ἐκπαίδευσίς του: Ὁ Θεός, πού κάνει τό μεγάλο θαῦμα, τήν ἀλλαγὴ τοῦ Παύλου, δέν μπορεῖ νά κάνῃ καί τό ἄλλο θαῦμα; Ταχύρρυθμη, τρόπον τινά, ἦταν ἡ ἐκπαίδευσίς τοῦ Παύλου.
 - Ἀπόδειξις τῆς ἐγκυρότητας τῆς ἀποκαλύψεως ἡ μεταστροφή τοῦ Παύλου. «Ἦκούσατε γάρ τήν ἐμὴν ἀναστροφήν ποτε ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον τήν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ καί ἐπόρθουν αὐτήν» (στ. 13).
 - Εἶχε εἰδικότητα: Θερμουργός κήρυκας. Ἔκανε θραῦσι στό ἔργο τοῦ Σατανᾶ.
 - Ἡ παρουσία του: Θύελλα πολεμικῆς πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων (Β' Κορ. ι' 4)..
 - Ἡ πορεία του: Φώτιζε τίς ψυχές καί τίς ἀπομάκρυνε ἀπὸ τήν πλάνη.
 - Ἐχθροὶ του: Οἱ ψευδάδελφοι, πού ἀμφισβητοῦσαν τήν ἀποστολικότητά του. Δέν ἔχει δικαίωμα ν' ἀφήσῃ ἀνυπεράσπιστη τήν ἀποστολικότητά του καί νά παραδώσῃ τό εὐλογημένο ἔργο τῆς Ἐκκλησίας στό Σατανᾶ. «Γνωρίζω δέ ὑμῖν, ἀδελφοί, τό εὐαγγέλιον τό εὐαγγελισθέν ὑπ' ἐμοῦ ὅτι οὐκ ἔστι κατ' ἀνθρωπον» (Γαλ. α' 11). Δέν εἶναι ἀνθρώπινη ἐπινοήσις».
 - Γιά τόν Παῦλο τό εὐαγγέλιον εἶναι τό πᾶν. Αἰσθανόταν τή φυσικὴ ἀνάγκη τοῦ εὐαγγελισμοῦ (Α' Κορ. θ' 16), διότι ἦταν θεοδίδακτο τό εὐαγγέλιό του.
 - Τό εὐαγγέλιον εἶναι ἀποκάλυψις. Δέν εἶναι ἀνακάλυψις. Ἦταν εὐφυνής, μορφωμένος, μελετημένος. Δέν μποροῦσε ὅμως ν' ἀνακαλύψῃ τὰ ὅσα μέ τόση φλόγα ἱερὴ κήρυττε, τὰ ἔμαθε «δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Γαλ. α' 12).

- Εὐδοκία! Ἐπειρή ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Ὁ Σαῦλος ἀντικείμενο τῆς εὐδοκίας τοῦ Θεοῦ!
- Τό σχέδιο θά παρέμενε ἀπραγματοποιήτο, ἂν δέν εὐδοκοῦσε καί ὁ Παῦλος. • Ἡ εὐδοκία τοῦ Θεοῦ λέγεται χάρις. Ἡ εὐδοκία τοῦ Παύλου λέγεται ταπείνωσις καί ὑπακοή. Ἀγιότητα εἶναι νά μὴν ἐμποδίζη κανεὶς τό σχέδιο τοῦ Θεοῦ.
- Γιατί ὁ Χριστός δέν τόν εἶχε διαλέξει στους Δώδεκα; Για νά φανῆ στήν περίπτωσι τοῦ Παύλου ἡ ἀπειρή μακροθυμία καί ἡ ὑπερβολή τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ (Β' Κορ. ιδ' 2)
- Γνώριζε ὁ Θεός τήν ἀξία τοῦ Παύλου, τήν ὀρεξί του γιά ἐργασία θεϊκή, τήν ταπείνωσί του, τήν ἀφοσίωσί του. Ἡ κλῆσις θά εὑρίσκε σίγουρη ἀνταπόκρισι καί ἀξιοποίησι. Για τό Θεό ἦταν ἀξιός. Ὁ ἴδιος ὅμως θεωρεῖ τόν ἑαυτό του ἀνάξιος.
- Τόν διάλεξε ἀπ' τήν κοιλιά τῆς μητέρας του (Γαλ. α' 15). Τόν κάλεσε κατά θαυμαστό τρόπο.
- Ἔργο του: Τοῦ ἀνέθεσε τόν εὐαγγελισμό τῶν ἐθνῶν, τό μεγάλο ἄνοιγμα τοῦ εὐαγγελίου καί τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τά ἔθνη. «Ἴνα εὐαγγελίζωμαι αὐτόν ἐν τοῖς ἔθνεσι» (Γαλ. α' 16).
- Ὅποιος ἔχει τή σφραγίδα τοῦ Οὐρανοῦ, δέν ἔχει ἀνάγκη τῆς ὁποιασδήποτε σφραγίδας τῆς γῆς. Δέν μετέβη στά Ἱεροσόλυμα τότε. Καί ὅταν θά χρειασθῆ ἀργότερα νά ἐγκριθῆ ἡ τακτική του καί ἀπό τήν Ἐκκλησία ὅλη, τότε θά μεταβῆ καί στά Ἱεροσόλυμα καί στήν Ἀντιόχεια γιά συνάξεις καί συνόδους ἀποστολικές.
- Για τόν ἑαυτό του μηδαμινή ιδέα. Για τό εὐαγγέλιό του ὅμως εἶχε τήν ὑψίστην ιδέα, ἀφοῦ ἦταν φανέρωσις τοῦ ὑψίστου καί ἀλαθήτου Θεοῦ.
- Ταπεινοφροσύνη γιά τό δικό μας πρόσωπο, ὄχι γιά τό εὐαγγέλιο. Στό εὐαγγέλιο θά εἴμαστε ἀνυποχώρητοι. Γράφει ὁ Παῦλος: «Καί ἐάν ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίζηται ὑμῖν (ἄλλο εὐαγγέλιο), ἀνάθεμα ἔστω» (Γαλ. α' 8).

Χρυσοστομικά ἐγκώμια

Ἐξαναγυρίσουμε στόν θαυμαστή του, τόν ἱερό Χρυσόστομο:

1. Ἡ ἀξία τοῦ Παύλου

«Εἰ τῆς οἰκουμένης ἔδωκέ τις ἐμοί κρατῆσαι πάσης, τόν ὄνυχά Παύλου μόνον πάσης ἂν τῆς βασιλείας ἐκείνης ἰσχυρότερον εἶναι ἐνόμισα, πάσης τροφῆς τήν πενίαν, πάσης δόξης τήν ἀδοξίαν, παντός πλοῦτου τήν γύμνωσιν, πάσης ἀδείας τόν κολαφισμόν τῆς ἱεραῆς ἐκείνης κεφαλῆς, παντός διαδήματος τούς λίθους οὓς ἐδέξατο» (Ε.Π.Ε. 18,372). Μετάφρασις: Ἐάν κάποιος μοῦ ἔδινε τήν ἐξουσία ὅλης τῆς οἰκουμένης, ἐγώ θά θεωροῦσα τό νυχάκι τοῦ Παύλου πολυτιμότερο ἀπό ὅλη αὐτή τήν ἐξουσία. Θά θεωροῦσα τή φτώχεια τοῦ Παύλου προτιμότερη ἀπό κάθε ἀπόλαυσι, τήν ἀδοξία του ἰσχυρότερη ἀπό κάθε δόξα, τή στερησί του πολυτιμότερη ἀπό κάθε πλοῦτο, τό χτύπημα στό ἱερό του κεφάλι καλύτερο ἀπό κάθε ἄνεσι, τίς πέτρες πού τόν πετροβολοῦσαν πολυτιμότερες ἀπό στέμματα βασιλικά.

2. Γιατί τόσα ὑπέστη;

«Υπέστη νανάγιον, ἵνα τό νανάγιον παύση τῆς οἰκουμένης.

Νυχθημερόν ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκεν, ἵνα τοῦ βυθοῦ τῆς πλάνης ἀνιμῆσθαι.

Ἐν κόπῳ γέγονε, ἵνα τούς κοπιῶντας ἀναπαύση.

Πληγὰς ὑπέμεινε, ἵνα τούς ὑπό τοῦ διαβόλου πεπληγότας ἰάσθαι.

Ἐν φυλακαῖς διέτριψε, ἵνα τούς ἐν φυλακῇ καί σκότῳ καθημένους εἰς φῶς ἐξαγάγῃ.

Ἐν θανάτοις πολλάκις, ἵνα θανάτων ἀπαλλάξῃ χαλεπῶν.

Πεντάκις τεσσαράκοντα παρά μίαν ἔλαβεν, ἵνα αὐτούς τούς ταῦτα ποιῶντας ἐλευθερώσῃ τῆς τοῦ διαβόλου μάστιγος.

Ἐρραβδίσθη, ἵνα ὑπό τήν ράβδον καί τήν βακτηρίαν ἀγάγη τοῦ Χριστοῦ.
Ἐλιθάσθη, ἵνα ἀπαλλάξη τῶν ἀναισθήτων λίθων.
Ἐν ἔρημιά γέγονεν, ἵνα τῆς ἐρημίας ἐξέλῃται.
Ἐν ὁδοιπορίαις, ἵνα στήση πλανωμένους, καί τήν εἰς οὐρανόν φέρουσιν ὁδόν ἀνοίξη.
Ἐν πόλεσιν ἐκινδύνευσεν, ἵνα τήν ἄνω πόλιν ὑποδείξῃ.
Ἐν λιμῶ καί δίψει, ἵνα ἀφέλῃται τοῦ χαλεπωτέρου λιμοῦ.
Ἐν γυμνότητι, ἵνα ἀσχημονοῦντας ἐνδύσῃ τήν στολήν τοῦ Χριστοῦ.
Ἐν ἐπιστάσιᾳ ὄχλου, ἵνα τῆς περιστάσεως τῶν δαιμόνων ἐπαγάγῃ.
Ἐπυρώθη, ἵνα σβέσῃ τά πεπυρωμένα βέλη.
Διά θυρίδος ἀπό τοῦ τείχους ἐχαλάσθη, ἵνα κάτωθεν ἄνω διαπέμψῃ τοὺς ἐρριμμένους
χαμαί» (Ε.Π.Ε. 20,22-24).

Μετὰ φρασις

Ἐπέστη νανάγιο, γιά νά καταπαύσῃ τό νανάγιο τῆς οἰκουμένης.
Ἐμεινε στό βυθό ἕνα μερόνυχτο, γιά ν' ἀνασύρῃ ἀπό τό βυθό τῆς πλάνης.
Κοπίασε, γιά ν' ἀναπαύσῃ τοὺς κουρασμένους ἀπ' τήν ἁμαρτία.
Πληγώθηκε, γιά νά γιατρέψῃ τοὺς πληγωμένους ἀπό τό Σατανᾶ.
Φυλακίστηκε, γιά ν' ἀποφυλακίσῃ ὅσους βρίσκονταν στό σκοτάδι.
Ἐφτάσε πολλές φορές στό θάνατο, γιά ν' ἀπαλλάξῃ ἀπό φοβερούς θανάτους.
Μαστιγώθηκε πέντε φορές μέ σαράντα παρά μία μαστιγώσεις, γιά νά λευτερώσῃ ἀπό τή
μάστιγα τοῦ διαβόλου τοὺς κακοποιούς.
Ραβδίστηκε, γιά νά στηρίξῃ μέ τή βακτηρία τοῦ Χριστοῦ τοὺς ἀνθρώπους.
Λιθοβολήθηκε, γιά νά μᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπό τή πέτρινη ἀναισθησία.
Βρέθηκε στήν ἔρημιά, γιά νά μᾶς βγάλλῃ ἀπό τή μοναξιά τῆς ψυχῆς.
Πεζοποροῦσε, γιά νά στηρίξῃ τοὺς ξεστρατεμένους καί ν' ἀνοίξῃ τό δρόμο πρὸς τόν οὐρανό.
Κινδύνεψε στὶς πόλεις, γιά νά δείξῃ τήν Ἄνω Πόλι.
Βρέθηκε σέ πείνα καί σέ δίψα, γιά νά χορτάσῃ καί ξεδιψάσῃ ἄλλους.
Γυρνοῦσε φτωχός καί γυμνός, γιά νά ντύσῃ μέ τή στολή τοῦ Χριστοῦ τοὺς ἄσεμνους καί
ἀσχημονοῦντες.
Παραδόθηκε στή μανία τοῦ ὄχλου, γιά νά λευτερώσῃ ὅσους ἦσαν ὑπό τήν ἐξουσία τοῦ
Σατανᾶ.
Καιγόταν, γιά νά σβήσῃ τά πυρφόρα βέλη τοῦ διαβόλου.
Τόν κατέβασαν ἀπό κάποιον παράθυρο τοῦ τείχους, ὥστε ἀπό κάτω ν' ἀνεβάσῃ πάνω
ὅσους εἶχαν πέσει χαμηλά.

3. Δέν φοβόταν τό θάνατο

«Πάντες πεφρίκαμεν τόν θάνατον, οἱ μὲν διὰ τό τῶν ἁμαρτημάτων πλήθος, ὧν καί αὐτός
εἰς εἶμι, οἱ δέ διὰ τήν φιλοψυχίαν καί ταλαιπωρίαν. Ἐκεῖνο, ὃ πάντες πεφρίκαμεν, ὁ Παῦλος
ἠῤῥχετο» (Ε.Π.Ε. 21,444). Μετὰ φρασις: Ὅλοι τρέμουμε τό θάνατο, ἄλλοι μὲν (καί ἐγώ
ἀνάμεσά τους) ἐξ αἰτίας τῶν πολλῶν ἁμαρτημάτων, καί ἄλλοι ἐξ αἰτίας τῆς δειλίας καί
ὀλιγοψυχίας. Αὐτό, πού ὅλοι τρέμουμε, ἐκεῖνος τό ἐπιθυμοῦσε.

4. Κοπίασε πάνω ἀπό ὄλους

«Παῦλος,
ὁ πολλά κοπιάσας καί μυρία τρόπαια κατά τοῦ διαβόλου στήσας,
ὁ ἐν σώματι τήν οἰκουμένην πεζεύσας,
ὁ γῆν καί θάλατταν καί ἀέρα περιδραμών,
ὁ καθάπερ ὑπόπτερός τις τήν οἰκουμένην περιελθών,
ὁ λιθασθείς,
ὁ φονευθείς,

ὁ τυπτηθείς,

ὁ πάντα διὰ τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ παθών... (Ε.Π.Ε. 30,158)

Μετὰ φρασις

Ὁ Παῦλος!

Αὐτός, πού τόσο κοπίασε,

αὐτός πού ἔστησε ἀμέτρητα τρόπαια κατά τοῦ διαβόλου,

αὐτός πού διέσχισε μέ τό σῶμα του τήν οἰκουμένη,

αὐτός πού περιέτρεξε γῆ καί θάλασσα,

αὐτός πού σάν φτερωτός πέταξε σ' ὅλο τόν κόσμο,

αὐτός πού λιθοβολήθηκε,

πού χτυπήθηκε φονικά,

πού τά πάντα ὑπέστη γιά τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ,

Μανικός ἐραστής τοῦ Χριστοῦ!

«Παῦλος:

Ὁ τήν οἰκουμένην περιτρέχων,

ὁ τοῦ παραδείσου πολίτης,

ὁ εἰς τρίτον ἀρπαγείς οὐρανόν,

ὁ τῶν ἀπορρήτων τῷ Θεῷ κοινωνήσας,

ὁ πλέον τῶν Ἀποστόλων ἀπάντων κοπιάσας,

τό σκεῦος τῆς ἐκλογῆς,

ὁ νυμφαγωγός τῆς Ἐκκλησίας,

ὁ κῆρυξ τῶν ἐθνῶν,

ὁ γῆν καί θάλατταν περιδραμών, καί πανταχοῦ τρόπαια στήσας τῆς ἰδίας ἀνδρείας,

ὁ λιμῶ καί δίψει διηνεκῶς παλαίων,

ὁ γυμνότητι καί κρυμῶ πικτεύων,

ὁ τῷ κόσμῳ νενεκρωμένος,

ὁ τῶν οὐρανῶν πολίτης,

ὁ μανικός ἐραστής τοῦ Χριστοῦ,

ὁ πυρός θερμότερος,

ὁ σιδήρου εὐτονώτερος,

ὁ ἀδάμαντος στερρότερος,.... (Ε.Π.Ε. 33,270)

Μετὰ φρασις

Εἶχε ἀνάγκη ἀνθρώπων ὁ Παῦλος;

Ἔτρεχε ὅλο τόν κόσμο κηρύττοντας.

Ζοῦσε σάν νά μὴν εἶχε σῶμα.

Εἶχε ξεπεράσει τίς φυσικές ἀνάγκες.

Κατατρόπωνε τοὺς δαίμονες.

Ἀκόμα καί τά ροῦχα του θεράπευαν. Τῆ φωνή του καί τῆ σκιά του ἔτρεμε ὁ διάβολος.

Οἱ πιστοὶ τόν τιμοῦσαν ὡς ἄγγελο.

Ἀκόμα καί τά θεριά τόν σεβάστηκαν.

Καί ἡ ἀγριεμένη θάλασσα τόν φοβήθηκε.

Μερόνυχτο ὅλο δέν μπόρεσε νά τόν πνίξει.

Ἦταν πολίτης τοῦ παραδείσου.

Ἀνέβηκε ζωντανός στόν τρίτο οὐρανό.

Ἐζήσε τά ἀπόρρητα τοῦ Θεοῦ!

Δούλεψε πύ πολύ ἀπ' τοὺς Ἀποστόλους ὅλους.

Ἦταν τό σκεῦος τῆς ἐκλογῆς.

Ὁ νυμφαγωγός τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ κήρυκας τῶν ἐθνῶν.

Ἐτρεξε τῆ γῆ καί τῆ θάλασσα. Παντοῦ ἔστησε τά τρόπαια τῆς δικῆς του ἀνδρείας.

Πάλευε συνεχῶς μέ τήν πείνα καί τή δίψα.

Ἀγωνιζόταν μέ τή γύμνια καί τό κρύο.

Εἶχε νεκρώσει τό κοσμικό φρόνημα.

Ὦντας στή γῆ, ἦταν πολίτης τοῦ οὐρανοῦ.

Παράφορος ἐραστής τοῦ Χριστοῦ.

Πιο θερμός ἀπό τή φωτιά.

Πιο δυνατός ἀπ' τό σίδηρο.

Πιο σκληρός ἀπ' τό διαμάντι...

Διδασκαλία του

● Γιά τή διδασκαλία του: Ἦθελε νά εἶναι ὑγιαίνουσα διδασκαλία (Α' Τιμ. α' 10).

● Γιά τό λόγο του: Τόν ἤθελε γάλα ἀνόθευτο (Α' Κορ. γ' 2).

● Γιά τό εὐαγγέλιο: Εἶναι ἡ μοναδική δύναμις σωτηρία. «Δύναμις Θεοῦ ἐστὶ εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι» (Ρωμ. α' 16). Ἔδωσε μάχη σκληρῆ ἐναντίον ἐκείνων, πού κήρυτταν «ἕτερον εὐαγγέλιον» (Γαλ. α' 6), «κατὰ ἄνθρωπον εὐαγγέλιον» (Γαλ. α' 11).

● Γιά τή σωτηρία: Κήρυττε τή μοναδικότητα τῆς σωτηρίας, πού εἶναι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ καί ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ. Ἀντιμετώπισε τοὺς ἰουδαϊζόντες ψευδαδέλφους, πού ἔλεγαν στοὺς χριστιανούς: «Ἐάν μή περιτέμνησθε. οὐ δύνασθε σωθῆναι» (Πράξ. ιε' 1). Καί ὁ Παῦλος, πού πάλαψε σκληρά γιά νά μή φάη ὁ τύπος τήν οὐσία, γιά νά μήν ἐπικρατήσῃ τό νεκρό γράμμα τοῦ νόμου, ἀλλά νά ἐπικρατήσῃ τό κήρυγμα τοῦ Σταυροῦ, ἀντιτάσσεται καί βροντοφωνάζει: «Διά τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ πιστελύομεν σωθῆναι» (Πράξ. ιε' 11). Ἡ περιτομή ἦταν τύπος καί προτύπωση. Παρῆλθε ἡ σκιά τοῦ νόμου. Ἄν μπορούσαμε νά σωθοῦμε μέ τήν περιτομή καί μέ τά ἔργα +τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, τότε ἄσκοπα κατέβηκε ὁ Θεός ἀπό τόν οὐρανὸ ἄσκοπα σταυρώθηκε: «Εἰ διὰ νόμου δικαιοσύνη, ἄρα Χριστός δωρεάν ἀπέθανεν» (Γαλ. β' 21).

● Γιά τήν οἰκουμενικότητα τοῦ κηρύγματος. Ὁ Χριστός καί κατὰ τόν Παῦλο εἶναι «Σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων» (Α' Τιμ. δ' 10). Ἡ ἀγάπη Του ὑπεραρκεῖ γιά ὅλους. Τοὺς θέλει ὅλους: «Πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι» (Α' Τιμ. β' 4). Ἡ θυσία Του εἶναι γιά τήν ἄφεσι τῶν ἀμαρτιῶν, χωρὶς διακρίσεις: «Ἦλθε ἀμαρτωλούς σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ» (Α' Τιμ. α' 15) Ἄλλωστε ὡς παγκόσμιο κήρυκα, ὡς ἀπόστολο ἐθνῶν τόν συνέστησε ὁ Οὐρανός: «Τοῦ βαστάσαι τό ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καί βασιλέων, υἱῶν τε Ἰσραὴλ» (Πράξ. θ' 15).

● Γιά τήν παγκοσμιοότητα τῆς χάριτος καί τῆς σωτηρίας: Ὅταν διαπίστωση τή σκληρότητα τῶν Ἰουδαίων, πού ἤθελαν καί τόν ἄπειρο Θεό τῆς ἀγάπης, τόν Θεάνθρωπο Κύριο, νά τόν περιορίσουν στά ὄριά τους, τότε φώναξε: «Ἴδού στρεφόμεθα εἰς τά ἔθνη. Οὕτω γάρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ Κύριος: Τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν τοῦ εἶναι σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς» (Πράξ. ιγ' 46-47). Ἐκανε τό μεγάλο ἀνοιγμα, τήν ἀποστολική ἐξάπλωσι, τό εὐλογημένο φτερούγισμα.

● Γιά τή λύτρωσι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μιλάει συνεχῶς. Καί τήν παρουσιάζει μέ διάφορες λέξεις: Δικαιοσύνη: Φορτώθηκε ὁ μή γνούς ἀμαρτίαν τήν ἀμαρτία ὄλου τοῦ κόσμου, «ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα δικαιοσύνη Θεοῦ ἐν αὐτῷ» (Β' Κορ. ε' 20). Δικαιώσις: Δέν δικαιωνόμαστε μέ τά ἔργα τοῦ Νόμου, οὔτε μέ τή δική μας προσπάθεια, ἀλλά δικαιωνόμαστε μέ τή σταυρική θυσία τοῦ Χριστοῦ: «Παρεδόθη διὰ τά παραπτώματα ἡμῶν καί ἠγέρθη διὰ τήν δικαίωσιν ἡμῶν» (Ρωμ. δ' 25). Λύτρωσις: Δέν μᾶς λυτρώνουν θυσίες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἀλλά μᾶς λυτρώνει τό Αἷμα τῆς Καινῆς, ἡ θυσία τοῦ Χριστοῦ. Τό Αἷμα τοῦ Χριστοῦ αἰώνια προσφέρεται καί σπάει τίς ἀλυσίδες τῆς ἀμαρτίας, ὅσο βαρεῖς κι ἂν εἶναι. «Διά τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσηλθεν ἐφάπαξ εἰς τά Ἅγια, αἰώνιαν λύτρωσιν εὐράμενος» (Ἐβρ. θ' 12). Σωτηρία: Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ δέν εἶναι μόνο ἀλήθεια καί ἀγάπη. Εἶναι καί σωτηρία. «Ἀκούσαντες τό

εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας, ἐσφραγίσθητε τῷ Πνεύματι» (Ἐφεσ. α' 13). Ἀπολύτρωσις: Θεολογῶν ὁ Παῦλος στό πρῶτο κεφάλαιο τῆς πρὸς Ἐφεσίους, τονίζει: «Ἐν τῷ Χριστῷ τῷ ἠγαπημένῳ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἀφεσιν τῶν παραπτωμάτων, κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ» (Ἐφεσ. α' 7).

- Ἀπό τίς βασικές διδασκαλίες τοῦ Παύλου, πού ἔχει καί κοινωνικές καί ἀνθρωπιστικές διαστάσεις, εἶναι ἐκείνη γιὰ τὴν ἀληθινὴ ἰσότητα, γιὰ τὴν κατάργησι τῶν διακρίσεων: «Οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδέ Ἕλλην, οὐκ ἔνι ἄρσεν καί θήλυ· πάντες γάρ ὑμεῖς εἰς ἓστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Γαλ. γ' 28. Κολοσ. γ' 9-11)

- Δοδασκαλία τοῦ Παύλου εἶναι τό εὐαγγέλιον, πού εἶναι πίστις ἐξ ἀποκαλύψεως, ὄχι γνώσις ἐξ ἀνακαλύψεως. «Ὅχι κατὰ ἄνθρωπον, ἀλλά δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Γαλ. α' 12).

- Ἡ σύναψις τῆς διδασκαλίας τοῦ Παύλου εἶναι ἡ ἀγάπη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ἐσταυρωμένου. «Οὐκ ἔκρινα τοῦ εἰδέναι τι ἐν ὑμῖν εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστόν καί τοῦτον ἑσταυρωμένον» (Α' Κορ. β' 2).

- Οἱ ἀντικαταστάσεις, πού ἔκανε ἡ διδασκαλία τοῦ Παύλου:

Τὴ θέσι τοῦ Νόμου, τὴν παίρνει ὁ Σταυρός.

Τὴ θέσι τῆς συναγωγῆς, τὴν παίρνει τὴν παίρνει ἡ Ἐκκλησία

Τὴ θέσι τῆς περιτομῆς, τὴν παίρνει τό εὐαγγέλιον

Τὴ θέσι τῶν ἔργων τοῦ Νόμου, τὴν παίρνει ἡ χάρις καί τό ἔλεος.

- Δύο οἱ πόλοι τοῦ κηρύγματος του: Σταυρός - Ἀνάστασις

- Ἐσχατολογικὴ διδασκαλία τοῦ Παύλου: Ὁ Χριστός ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ὁ Ἀρχιερεὺς τοῦ Σταυροῦ, προσφέρων καί προσφερόμενος. Εἶναι ὁ πρόδρομος μας γιὰ τὴν οὐράνια πορεία μας: «Πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσηλθεν εἰς τὸν οὐρανόν ὑπὲρ ἡμῶν Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ, ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα» (Ἐβρ. στ' 20). Εἶναι Ἀρχιερέας, πού προσφέρει τό Αἷμα τῆς σωτηρίας τότε, τώρα καί «εἰς τό παντελές» (Ἐβρ. ζ' 15). Καί ἂν θέλουμε νὰ μάθουμε πότε θὰ καταθέσῃ τὴν ἐντολή τῆς εὐδοκίας, τὴν ἐξουσία τῆς σωτηρίας, τὴ Μεσσιακὴ Του ιδιότητα, ἃς μελετήσουμε τό Α' Κορ. ιε' 24-28).

Τὰ τραγούδια του

Ἐνδεικτικὰ ἀναφέρω μερικά κεφάλαια τοῦ Παύλου, πού εἶναι ἀληθινὰ τραγούδια: **Α' Κορινθίους**, 7ο κεφάλαιο: Γάμος καί παρθενία. 11ο κεφάλαιο: Ἡ θεία Εὐχαριστία. 12ο κεφάλαιο: Τὰ Χαρίσματα. 13ο κεφάλαιο: Ὁ ὕμνος τῆς ἀγάπης. 14ο κεφάλαιο: Ὁ ὕμνος τῆς λογικῆς Λατρίας. 15ο κεφάλαιο: Ὁ ὕμνος τῆς Ἀναστάσεως. 7ο κεφάλαιο: Ἡ λογία (περὶ φιλανθρωπίας). • Πρὸς Φιλιππησίους: Ἐπιστολὴ τῆς χαρᾶς.

Παύλειες λέξεις (κλειδιά)

Ἀγάπη, εἰρήνη, χάρις, ἔλεος, καταλλαγὴ, εὐδοκία, διαθήκη.

Λαμπρότερος ἀπὸ τὰ ἄστρα καί τὸν ἥλιο

«Ἦνεσάν σε, Κύριε, πάντες ἄγγελοι ὁμοθυμαδόν, ὅτε τὰ ἄστρα εἰργάσω, οὐκοῦν καί ὅτε τὸν ἥλιον. Ἄλλ' οὐχ οὕτως, ὡς ὅτε Παῦλον ἔδειξας τῇ οἰκουμένῃ πάσῃ. Διὰ τοῦτο λαμπρότερα γέγονεν ἡ γῆ τοῦ οὐρανοῦ, φαιδρότερος οὕτως τότεν δημιουργήσες τὸν ἥλιο. Πιό πολὺ ὅμως σέ τραγουδῆσαν, ὅταν προσέφερες στὴν οἰκουμένη τὸν Παῦλο. Μέ τὸν Παῦλο ἡ γῆ ἔγινε λαμπρότερη ἀπὸ τὸν οὐρανόν. Ὁ Παῦλος εἶναι φωτεινότερος ἀπὸ τό φῶς τοῦ ἥλιου. Ἐξέπεμψε λαμπρότερη τὴ λάμψι του. Ἐξαπέστειλε τίς φωτεινές του ἀκτῖνες.

- Σέ εὐχαριστοῦμε, Κύριε, γιὰ τὸν Παῦλο. Καί Σοῦ ζητᾶμε συγγνώμη, γιατί δέν ἀγαπήσαμε τὸν Παῦλο, δέν μελετήσαμε τὸν Παῦλο, δέν τραγουδήσαμε τὸν Παῦλο, δέν διδάξαμε τοὺς χριστιανούς μας γιὰ τὸν Παῦλο, δέν ἀκολουθήσαμε τὰ ἔχνη τοῦ Παύλου, τὰ γνησιώτερα ἀποτυπώματα τῆς ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἔστω καί τώρα ἃς μᾶς συγκινήσῃ ἡ προτροπή του: «Μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς καὶ γὼ Χριστοῦ» (Α' Κορ. ια' 1).